

Насправді ж необхідно враховувати, що в окремих випадках педагогічні міфологеми не заважають, а, навпаки, ефективно впливають на освітній діалог і навчально-виховний процес. Без міфологічної складової неможливий ніякий внутрішній розвиток і самооцінка. Зміст освітньо-педагогічної діяльності дуже міфологізований, починаючи з цілепокладання (соціально-педагогічні ідеали, гіпотези, прогнози) і закінчуючи оцінкою вибору дійових засобів, методів, теорій, технологій, рольових позицій, алгоритмів професійних дій та досягнутих результатів. Тому педагогічні міфи не випадковий продукт свідомості, а закономірне втілення внутрішньої, не до кінця раціонально освоєної, сутності культурно-історичних форм пізнання, які приховують у собі генетичні таємниці процесу навчання і виховання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лосев А. Ф. Миф. Число. Сущность /А. Ф. Лосев. – М. : Мысль, 1994. – 860 с.
2. Тюнников Ю. С. Педагогическая мифология : учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по пед. специальностям /Ю. С. Тюнников, М. А. Мазниченко. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 352 с.

УДК 33.001.76.009.12(477)

Радченко В.В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ

В статье исследуется проблема модернизации экономики Украины, её содержание и не разрешенные вопросы; делаются предложения относительно целей и программы модернизации.

Постановка проблеми. Соціально–економічні перетворення, що відбуваються у сучасному світі, є яскравим підтвердженням висновків економічної науки про первинну роль матеріальних умов у еволюції суспільств. Вирішальну роль у розвитку людських цивілізацій завжди відігравали чинники, пов'язані з наявністю ресурсів, проблему яких людство вирішувало шляхом безпосереднього споживання природних ресурсів та на основі суспільного виробництва. Розвиток останнього, як свідчить вся історія людства, перетворюється у вирішальний фактор прогресу. Всі революції у виробництві – це етапи глибоких якісних змін у всьому суспільстві. Сучасний перехід розвинутих країн до постіндустріальної економіки є найглибшим переворотом як у матеріальній, так і у духовній сферах життя людей. Постіндустріальна революція поширює свій вплив на все світове господарство. Розвивається таке явище як глобалізація. Загострюється боротьба за економічні сфери впливу та ресурси. В житті окремих країн та світових інтеграційних об'єднань на передній план виступає проблема конкурентоспроможності та життєзабезпечення. Очевидним є поглиблення нерівномірності економічного розвитку країн, переформатування всього комплексу світогосподарських зв'язків. [Див.1, с.36–40].

Саме в такому світовому економічному просторі відбулося проголошення України як незалежної держави. За двадцять років незалежності в Україні сформувався фундамент економіки ринкового типу. Проте трансформація попередньої економічної системи (безпосередньо суспільної, планової) в іншу, ринкову, з перших кроків відбувається з великими втратами і потрясіннями. Так, за роки трансформаційної кризи (1990–1999рр.) обсяг ВВП України скоротився на 59,2%, промислової продукції – на 48,9%, сільськогосподарського виробництва – на 51,5%, а реальна заробітна плата – в 3,82 рази [2]. За більшістю рейтингів Україна знаходиться на крайніх місцях порівняльних таблиць. А за продуктивністю праці вона перебуває на рівні минулого століття [1, 45]. Валовий внутрішній продукт на одну особу в Україні у 2010 році складав 6055 дол. США (за ПКС 2005р.). Порівняємо: в Росії – 14166 дол., Білорусії – 12341 дол., Латвії – 12948 дол., Болгарії – 11466 дол., Польщі – 17326 дол., Німеччині – 33477 дол., США – 42722 дол. і т.д. [3, 544–545]. За індексом людського розвитку у 2010р. Україна зайняла 69–те місце [3, 552–553]. В Україні незадовільний рівень розв'язання всіх соціальних питань, виразом чого стало скорочення населення з 51,1 млн.осіб у 1995 році до 45,6 млн.осіб у січні 2012 року [3, 528; 4, 7]. Викликом українському суспільству, як і всьому людству, стала «екологічна ціна» економічного зростання [5,51].

Виникає питання: як вийти Україні із такого соціально–економічного становища? Відповідь, що обґрунтовується як теоретично, так і даними світового досвіду, одна: потрібно модернізувати українську економіку.

Дослідження проблеми. Завдання модернізувати українську економіку неодноразово проголошується в нашій країні. Про це йшлося у відомому Посланні Президента України Л.Д.Кучми до Верховної Ради України «Європейський вибір» [2]. Президент України В.Ф.Янукович формує його в контексті незворотнього вибору України: «Я відверто говорив про те, що зміни, яких потребує наше суспільство, вимагають від нас концентрації зусиль, довіри і терпіння. І наголошував на тому, що наш вибір – модернізація України, є незворотнім» [6].

Модернізація, як пояснює словник [фр. «modernizer», «moderne»], – робити сучасним, змінювати відповідно до вимог і смаків сучасності. Стосовно суспільної модернізації, то вона означає проведення якісних змін у суспільстві, які відповідають сучасним вимогам, сучасним стандартам людського життя. Модернізація економіки означає здійснення в ній таких якісних змін, які б вивели виробництво на рівень найпередовіших світових досягнень в галузі технологій і соціальних стандартів. Мова йтиме про рух нашої країни до постіндустріального суспільства, утвердження 5–6–7 технологічних укладів, переведення економічного зростання на рейки сталого економічного зростання, докорінну зміну умов праці і життя людей.

Необхідність модернізації української економіки випливає з об'єктивних потреб розвитку українського суспільства. Цього вимагає українська незалежність, всі умови її утвердження та зміцнення в тому міжнародному суспільному просторі, який склався в кінці ХХ – на початку ХХІ століть. Потреба модернізації нашої економіки сьогодні зумовлена рядом поточних і стратегічних завдань, які органічно переплітаються: вийти і протистояти світовій фінансово–економічній кризі, подолати відставання від розвинутих країн в економічній і соціальній сферах; забезпечити конкурентоспроможність української економіки; розв'язати комплекс соціальних завдань – підвищення доходів населення, якості життя, виходу на світові соціальні стандарти.

Чи має Україна обґрунтовану програму модернізації економіки? На жаль, на нашу думку, такої програми немає. В багатьох документах під рубрикою модернізації ставляться різноманітні завдання. Так, у названому Посланні Президента України до Верховної Ради, з яким він виступив в ній 07.04.2011р.[6], йдеться про такі напрямки модернізації для України: задіяння промислово–індустріального і наукового потенціалу; удосконалення розміщення виробництва; розвиваток аграрної сфери; забезпечення розвитку людського капіталу; гуманістичний розвиток суспільства; боротьба з корупцією; соціальний захист населення (розвиток медицини тощо); досягнення нової якості освіти, науки і т.д. Розуміючи, що щорічне Послання Президента України до Верховної Ради є особливим, політичним, документом, а не спеціальною науковою роботою, все ж таки хотілося б бачити в ньому більше відповідей на проблему модернізації економіки, а не тільки окремі її фрагменти.

На нашу думку, осмислення нашою наукою і практикою проблеми модернізації економіки України має такі недоліки:

1. Відсутність чіткої мети модернізації економіки. Це зумовлюється тим, що ми так і не утвердилися, яке суспільство будемо. Якщо Україна має прямувати до соціально орієнтованої моделі економіки, то такого змісту має бути і мета модернізації економіки. Якщо ж трансформація здійснюється в напрямку комерційного капіталізму, а саме це нині підтверджується найбільше, коли приватизацією охоплюються підприємства загальнонаціонального значення (обласні енергетичні комплекси, залізниця, порти тощо), а комерційні принципи все більше проникають у соціальну сферу життя людей (освіта, охорона здоров'я тощо), то має бути інша мета модернізації національної економіки. Зрозуміло, що від мети модернізації буде залежати її зміст, провідні напрямки та ін.;

2. Невизначеність провідної сфери та інших пріоритетів модернізації;

3. Відсутність програми модернізації і якісної характеристики її змісту з визначенням глибини змін у продуктивних силах суспільства;

4. Відсутність розрахунку в ресурсах, необхідних для модернізації економіки, фінансово–кредитного забезпечення, визначення джерел коштів тощо;

5. Невизначеність часових періодів та етапів модернізації;

6. Відсутність обґрунтованого економічного механізму модернізації економіки, визначення ролі бізнесу і держави в цьому процесі, параметрів економічної політики держави;

7. Невизначеність завдань науки і освіти в реалізації мети модернізації економіки.

Окремо потрібно дослідити сферу відносин власності у зв'язку з модернізацією економіки України. Та система відносин власності, яка сформувалась в Україні в результаті приватизаційних реформ, не створює економічну базу для модернізації економіки. В процесі роздержавлення власності в Україні, по–суті, відбулося пограбування економіки, «прихватація» величезних багатств, створених народом. Це торкнулось і природних ресурсів (енергоресурсів, земель, водоймищ тощо), на основі чого виникли природні приватні монополії. Ідея багатоманітності форм власності, яка так рекламувалася в процесі реформ, була спотворена. Особливо «постраждала» державна власність: на початок 2010р. питома вага підприємств державного сектору за залишковою вартістю основних засобів та нематеріальних активів складала 14,2% від усієї кількості [7,8]. Все це підриває матеріальні та фінансові можливості модернізації, особливо ті, які пов'язані з розвитком науки, техніки, освіти, передових технологій та ін., де потрібна значна концентрація ресурсів і велика мобілізуюча сила держави.

Наші дослідження показують, що модернізація економіки України є об'єктивною необхідністю і що активне розв'язання цієї проблем має бути уже сьогодні.

На нашу думку модернізація економіки України має відбуватися у два етапи

1. *Підготовчий етап.* На цьому етапі розв'язуються такі завдання: вихід економіки України з економічної кризи, досягнення нею дотрансформаційного рівня (1990р.), здійснення структурної перебудови економіки у відповідності із метою та завданнями модернізації, розв'язання ресурсно–інвестиційної проблеми.

2. *Висхідний етап.* На цьому етапі власне і відбувається якісна зміна економіки: масове провадження новітніх технологій (5–6–7 технологічних способів виробництва), вихід країни на конкурентні позиції у світі, досягнення найпередовіших соціальних стандартів і високого якісного рівня життя людей.

В модернізації економіки, як багатоплановому процесі стратегічного характеру, необхідним є обґрунтування галузевих напрямків і сфер, які мають розглядатися як певні пріоритети цього процесу на тому чи іншому етапі. Сьогодні такими основними галузево–структурними ланками є:

1. Якісне піднесення промисловості України на основі створення прогресивної структури та ліквідації рис сировинного придатку західних ринків, технологічних змін у самому промисловому виробництві;

2. Розвиток агропромислового комплексу країни (АПК);

3. Розвиток галузей, що визначають НТП;

4. Інтенсивний розвиток сфери науки;

5. Розвиток сфери освіти.

В економічній практиці України досить часто піднімається питання впровадження інноваційної моделі розвитку. Яке співвідношення цього поняття і поняття «модернізація економіки»? На нашу думку, ці поняття не протистоять одне одному. Інноваційна модель розвитку означає створення такого економіко–управлінського механізму, який би активно стимулював інноваційні процеси, забезпечував їх масовість і постійне зростання. А тому впровадження інноваційної моделі розвитку – це є внутрішня основа самої модернізації економіки.

Висновок. Модернізація економіки України – об'єктивна необхідність соціально–економічного розвитку країни. Це таке якісне перетворення суспільного виробництва, яке виведе економіку на передові позиції в світі, забезпечить стале економічне зростання, докорінну зміну умов праці і життя людей.

Для здійснення модернізації економіки України необхідно обґрунтувати її мету. На нашу думку, модернізація економіки має бути основою побудови в нашій країні соціально орієнтованого суспільства. В Україні потрібно розробити науково обґрунтовану програму модернізації економіки, визначити етапи її реалізації, основні ланки та пріоритети.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єщенко П., Арсєнко А. Відновлення соціально-економічного розвитку – пріоритет номер один у світі та в Україні // *Економіка України*, 2012, №1. – С.36–50.
2. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002 – 2011 роки. Послання Президента України до Верховної Ради України // *Урядовий кур'єр*, 2002, 4 червня.
3. Статистичний щорічник України за 2010 рік. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2011.
4. *Економіка України за січень 2012 року* // *Урядовий кур'єр*, 2012, 1 березня.
5. Веклич О., Шлапак М. «Економічна ціна» економічного зростання України // *Економіка України*, 2012, №1. – С.51–68.
6. Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2011 році» // *Урядовий кур'єр*, 2011, 8 квітня.
7. Підпригора Л.А. Державна власність у трансформаційній економіці України: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Київ, 2011.

УДК [811.111+811.161.2]:373.7

Радченко З.А.

**КОГНІТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ КВАНТИТАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ
В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ**

В статті розглядається концептосфера *число*, яка задається безпосередньо числительними серед фразеологізмів різних системних мов. Акцентуація в дослідженні робиться на розгляді периферії, що включає числа від 1 до 3. Наявність явищ конвергенції та дивергенції стосовно аксіологічної оцінки квантитативного компонента серед фразеологізмів англійської та української мов свідчить про особливості сприйняття та використання чисел представниками різних етнокультур.

Актуальність вивчення когнітивних особливостей фразеологізмів із квантитативним компонентом (надалі – ФКВК) серед англійської та української мов зумовлена тим, що до теперішнього часу відсутні будь-які студії щодо зазначеного вище компонента в когнітивному аспекті.

Мета статті полягає у здійсненні когнітивного аналізу ФКВК різних системних мов, де периферія фразеологізмів із числівниками від 1 до 3 характеризується різною аксіологічною забарвленістю.

Дослідження ФКВК англійської та української мов зумовлює виконання таких **завдань**:

- розглянути негативно та позитивно забарвлені аксіологічні значення в межах периферії концептосфери *число* із зазначенням чисел від 1 до 3;
- віднайти специфічні особливості у аксіологічній оцінці чисел від 1 до 3 серед ФКВК.

Екстенціонал зібраного матеріалу становить 5060 од. (тобто 2530 ФКВК англійської та 2530 ФКВК української мов). Підбір та подальша класифікація ФКВК здійснювались шляхом суцільної вибірки із лексикографічних джерел вітчизняного та іноземного походження.

Вивчення периферії, що містить числа від 1 до 3, серед ФКВК аргументується тим, для індоєвропейської мови характерна десятична система підрахунку [1, с.846-848]. Водночас, більшість мов, на думку В.В. Іванова, характеризується наявністю таких «базисних числівників», як «2 або 3, 4 або 5» [3, с.4]. Саме ж число виступає мірою речей та вказує на зв'язок явищ, де «мова є неминуче пов'язаною з числом у розвитку людського мислення» [6, с.10]. Факт існування та використання людством квантитативного компонента (числівника або квантифікатора) серед фразеологізмів різних системних мов є яскравим підтвердженням щодо невід'ємності існування універсальної та взаємодоповнюючої тріади *мислення – мова – культура*.

ONE / ОДИН і т. ін.

Вивчення негативного оцінного компонента серед фразеологізмів свого часу знайшло відображення у науковій праці І.В. Фадєєвої [5]. Дослідниця Й. Дячєва, переконуючи у домінуванні саме негативної експресивності серед фразеологізмів, зазначає, що таке явище «є доказом схильності людини зупиняти свою увагу переважно на недосконалому» [2, с.176].

Вживання числівника *one / одно, одного* у негативно забарвленому значенні «**одиначність**» підтверджується існуванням таких ФКВК: *The mouse that has but one hole is quickly taken.* – Do not be dependent on one thing alone, or on a single possible course of action, but have other options in reserve [FFDP, с.165-166]; *Як дитя одно* – на голові воно [УКВППЗ, с.160]; *Юрка одного впустили, а вся хата загорілася* [УКВППЗ, с.159].

«**Першість**» когось / чогось серед ФКВК може розцінюватись як щось погане й шкідливе. Задля ілюстрації наведемо такі фразеологізми порівнюваних мов: *Judge not on men and things at first sight.* – Не суди про людей і про речі з першого погляду [АУФС, с.562] та *Never judge by first impressions.* – Ніколи не треба судити за першим враженням [ААПП, с.233]; *Першого торгу не кидайся* [УКВППЗ, с.123].

Серед ФКВК англійської та української мов зафіксовано тяжіння числівників *once* та *першої* до позначення «**унікальності**», що може витлумачуватись як добра нагода, а, отже, вживатись у позитивному значенні. Так, серед англійських ФКВК *once-in-a-lifetime chance* – a chance that will never occur again in one's lifetime [NTC's AID, с.241] та *You're only young once.* – Young people should take the opportunity to do all the things they will be unable to do when they're older [FFDP, с.274-275] числівник *once* використовується задля позначення шансовості. Водночас, підкреслення першості у ФКВК англійської мови не *першої молодості* – (жарт.) не дуже молодий, в літах [ФСМ, с.503] підкреслює позитивний бік молодого віку.